

Diversiteit

A gelopen zomer zijn de sportliefhebbers onder ons extra verwend met meerdere toernooien en evenementen. De Tour de France, het EK voetbal, het Grand Slam-tennistoernooi van Wimbledon en als klap op de vuurpijl de Olympische Spelen in Tokio, Japan. Mijn eigen interesse ligt naast de sportieve prestaties van mijn favoriete sporters en/ of landen ook bij de fysieke en mentale prestaties die door de deelnemers aan deze evenementen worden geleverd. Zo wordt er door de renners van de Tour de France drie weken lang bijna dagelijks gemiddeld 200 km gefietst met slechts enkele rustdagen. Spanning, frustratie, fysieke pijn, competitie en weg van eigen huis en familie. Tijdens de Olympische Spelen is dit niet veel anders en ook het Europees Kampioenschap voetbal laat zien dat er fysiek en mentaal van de spelers veel wordt verwacht en veel op hen afkomt. Het EK voetbal was voor mij dit jaar als voetballiefhebber en supporter van Italië genieten, maar ook als groepstherapeut ging mijn hart sneller kloppen. Leiderschap, cohesie, splijting, diversiteit, inclusie, exclusie, racisme en de zondebok. Alles kwam dit voetbaltoernooi op nationaal en internationaal niveau voorbij en had niet misstaan als onderwerp op het recente NVGP-congres *Splijting en Integratie*.

De kracht van cohesie en stevig leiderschap waren de sleutel van het succes van de

Italiaanse voetbalploeg. Er werd vanaf het begin gevoetbald voor het Italiaanse volk om het een hart onder de riem te steken na de vele coronadoden in het land en weer een trots gevoel te geven. De Spaanse coach van het Belgische elftal, Roberto Martínez, noemde in een interview dat de diversiteit in talen en culturen hun kracht is. De Franse topvoetballer Paul Pogba, van Guineese afkomst en moslim, verwijderde tijdens een persconferentie een flesje Heineken-bier dat voor hem stond. Er waren verschillende protesten tegen de Hongaarse anti-homowet door bijvoorbeeld de Duitse doelman Manuel Neuer, die als aanvoerder een regenboogband droeg tijdens de wedstrijd tegen Portugal. Spelers van het Belgische, Engelse en Schotse team knielden voor de wedstrijden uit protest tegen racisme en uit solidariteit met Black Lives Matter. Naast deze voorbeelden van diversiteit en solidariteit waren er helaas ook momenten die de andere kant belichten. De Europese voetbalbond wees het verzoek van de burgemeester van München af om het stadion tijdens de wedstrijd Duitsland-Hongarije de kleuren van de regenboog te geven als steun voor diversiteit en inclusiviteit. Het toernooi werd afgesloten met forse racistische opmerkingen via de sociale media over drie jonge, zwarte voetballers van Engeland, nadat zij alle drie een strafschop hadden gemist in de EK-finale tegen Italië. Terwijl zij, Marcus Rashford,

Jadon Sancho en Bukayo Saka, voor en tijdens de wedstrijd nog als helden werden gezien.

Dit laat nog maar eens zien dat diversiteit een actueel en relevant thema is. Het cultuursensitief werken is ook voor ons vak als groepstherapeuten zeer relevant, maar ook een onderschat en onderbelicht onderwerp (Vitale, 2019). Binnen de NVGP lijkt dit langzaam ook meer aandacht te krijgen met een workshop cultuursensitiviteit voorafgaand aan de alv en de realisatie dat een hoofdstuk over cultuursensitieve groepspsychotherapie niet mag ontbreken in de praktijkrichtlijnen. Gelukkig is er in dit nummer direct en indirect aandacht voor dit onderwerp. Al is het maar vanwege de grote verscheidenheid aan interessante en relevante artikelen van onze collega's in binnen- en buitenland. Frans Schalkwijk heeft aandacht voor imperfectie en onze eigen professionele grenzen in psychotherapie. Piet Verhagen reageert vanuit het groepstherapeutisch perspectief op (im)perfectionisme. Monique Leferink op Reinink schrijft over haat en compassie in de samenleving. Tevens introduceert zij haar werk binnen de masteropleiding muziek- en danstherapie van Codarts, een internationale hogeschool voor kunsten in Rotterdam, waar zij werkt als begeleider van groepsprocessen van opleidingsgroepen en het vak groepsdynamica en groepspsychotherapie verzorgt. Ter illustratie staan in dit nummer van *Groepen* twee artikelen van Codarts-studenten muziek- en danstherapie. Mi Sun Hiltermann schrijft over de groepsdynamiek in haar werk als muziekdocent op een Rotterdamse school in een achterstandswijk en Eva Uppenkamp beschrijft en reflecteert op de dans- en

bewegingstherapiegroep die zij gaf in een vluchtelingencentrum voor alleenstaande minderjarigen in Parijs. Van Parijs terug naar Nederland. Sandra Schruijer neemt ons mee naar een Utrechts park waar zij werd geconfronteerd met 'group-serving bias'. Silvia Pol en Arnout ter Haar hebben de vertaling verzorgd van de lezing die Moly Leszcz gaf tijdens het AGPA-congres van maart vorig jaar.

Verder zal het jullie niet zijn ontgaan. José van Reijen heeft na vier jaar voorzitterschap van de NVGP haar taken overgedragen aan Marc Daemen. Zij heeft binnen en buiten de vereniging laten zien dat zij staat voor verbinding, vernieuwing en betrokkenheid. In zijn eerste column als voorzitter schrijft Marc Daemen terecht dat tijdens haar voorzitterschap de NVGP belangrijke stappen heeft gezet richting vernieuwing en laat hij zien hoe hij deze vernieuwing samen met het bestuur wil voortzetten. Zijn artikel over online groepsleertherapie is daarvan een illustratie.

In dit nummer ook een nieuwe rubriek, met als titel *Leeslint*. Hierin wil de redactie wetenschappelijke artikelen en boeken over groeps(psycho)therapie onder de aandacht brengen in de vorm van korte signalementen. Er wordt afgetrapt met een signalement van een internationale publicatie over de totstandkoming en de toekomst van de praktijkrichtlijnen door onze collega's Rob Koks, Pepijn Steures en Arnout ter Haar. Piet Verhagen tipt de tweede druk van het leerboek *Groepsdynamica* van Monique Bekker en het recent verschenen persoonlijke verhaal van Schlapoberksy, *When they came for me*. John Schlapoberksy, spreker op het

NVGP-congres van 2018, werd als eerste blanke opgepakt onder het apartheidsregime in Zuid-Afrika op verdenking van terrorisme.

Graag sluit ik dit redactioneel af met felicitaties voor onze collega-groepspsychotherapeut en redacteur Piet Verhagen. Hij is met ingang van 1 september 2021 benoemd tot bijzonder hoogleraar aan de faculteit Theologie en Religiewetenschappen van de

KU Leuven, België, en zal zich gaan bezighouden met het onderwerp levensbeschouwing en geestelijke volksgezondheid, met bijzondere aandacht voor psychiatrie en spiritualiteit. Voor hem, ons vakgebied, het thema diversiteit en cultuur in brede zin en het vakgebied psychiatrie en spiritualiteit een prachtige stap.

Salvatore Vitale

Literatuur

Vitale, S. (2019). Wat maakt groepstherapie succesvol? Een verslag van de lezing van Melyn Leszcz op het congres van de NVGP op 22 maart 2019. *Groepen. Tijdschrift voor groepsdynamica & groepspsychotherapie*, 14(4), p. 16-22.
